

inleiding

Op mijn verjaardag heb ik van een paar lieve vrienden een Bijbelboek gekregen. Een voldragen boek. Een boek van gewicht, twee kilogram zwaar en ruim 4 centimeter dik, 520 bladzijden, met een omvang van 30 bij 21, een gezond boek mag je wel zeggen. Het draagt de naam: *Bijbel, De dragende verhalen*.

Zoals de 'uit-gave' (uit en gave) daar ligt om opengeslagen te worden, is het de vrucht van twee Bijbelhoorders, Serge Bloch en Frederic Boyer, die met pen en penseel in woord en kenschets de dragende verhalen hebben weergegeven. Weer-gegeven, door-gegeven. Zij hebben de verhalen van eeuwen-gegeven voor zichzelf laten spreken als geluidsdragers van een tijdloos vandaag en voor je ogen zie je op de wijze van herkenning en verrassing je eigen gaan uitgetekend op de levensweg vergezeld van vriend, vriendin en vreemde, en tegenstrevende krachten ook. Te midden van al wat adem heeft. Eens te meer leer je, oa van die twee, al kijkend en horend, dat weer-geven (op onze beurt, als gemeenschap, en ieder als lid van dat lichaam) en door-geven, ja doorleven, ons bestaan doet opbloeien en bloeiend houdt. Open voor elkaar, horend naar elkaar, ontvankelijk voor elkaars geluid en visie. Oecumene.

Keren we ons een ogenblik in onszelf in erkenning dat het ons vaak slecht af gaat om over onze schaduw heen te springen en bidden we om ontferming.

Overweging

De Schrift zelf leert ons hoe we met haar moeten omgaan. Of liever: hoe de Schrift met ons omgaat. Wij lezen deze teksten, vandaag, op dit uur. Wij zijn geen luisteraars aan wie zomaar een geschiedenis wordt verteld uit een ver verleden. We kunnen ons er dan ook niet van af maken door een simpel gevoel van: een mooi verhaal en dan overgaan tot de orde van de dag. Wij zijn hoorders: *Hoor, mijn volk!* Dat volk moet moeite doen, worstelen, om God te ontwaren! In de liturgie vier je je verbondenheid in een heel specifieke 'orde van de dag': je wordt het verhaal binnen geleid, uitgenodigd als je bent, om aan te zitten als ging het om een maaltijd en om je te goed te doen aan de woorden van de Schrift, om ze als het ware op te eten zoals tegen Ezechiël in een visioen gezegd wordt: *Mensenkind, eet wat je voorgehouden wordt, eet het boek op, kauw erop, laat het je smaken. Voel het als het doorslikt en verwerk het in je lijf, Voel dat je gegeten hebt...* (ook als het soms zwaar op je maag ligt). Het zij zo. *Het smaakte hem als honing*, horen we dan van Ezechiël.

Zo horen wij ook thuis in dit verhaal; zonder ons blijft het dode letter.

Vandaag Nehemia, Ezra en Lucas. In tijd ruim vijfhonderd jaar en meer van elkaar verwijderd. En wij op onze beurt tweeduizend jaar. Maar in de Schrift doet dat er niet toe. Daar wordt gerekend met andere maten.

In de eerste lezing wordt verteld hoe dat eraan toe gaat: het werkende woord van de Schrift wordt ons te horen gegeven. Lukas roept Jezus op die doet wat Ezra ook doet. Als voorganger krijgt hij het boek van de profeet Jesaja -moeiteloos over al die eeuwen heen-aangereikt. Hij rolde de rol open en vindt, zonder zoeken, de woorden (61,1-3): *De Adem van de Heer op mij, HIJ heeft me gezalfd (intens doordrongen) om de verblijdende*

boodschap (Glücksmär, vertaalt Buber het woord van Jesaja) te *bringen aan de armen, degenen die gebukt gaan onder het leven; HIJ heeft mij gezonden om te proclameren: vrijlating voor wie gevangen zit en zien voor wie niet zien, om de vernederden de vrije ruimte te geven; om met grote stem te roepen: een goed jaar WEES ER!* Hij doet het boek dicht, reikt het liturgisch weer over aan de dienaar en gaat zitten. Leraar. Het is hem gevraagd. Iedereen kijkt naar hem. Als leraar.

En wat doet Jezus? Hij doet wat elke predikant iedere zondag met min of meer succes probeert. Hij actualiseert de tekst. Hij neemt ten volle ernstig, dat het fragment wel uitgelezen kan zijn, dat het boek dichtgerold kan zijn, maar hij neemt bloedserieus, dat de woorden hun werk doen: dat ze gehoord zijn en een ruimte hebben gecreëerd waarin alle aanwezigen hun eigen plek hebben, een gemeenschap gesticht van alle aanwezigen die door te horen er voluit deel van uit maken. Het verhaal is gebeuren hier en nu, een groot intens vandaag. Jezus actualiseert. En hoe! In één zin belijdt hij zijn vertrouwen: wat Jesaja een paar eeuwen geleden verkondigt 'is heden in uw oren gebeurd'. Vervuld, vol geworden, tot totaalgebeuren geworden. Jezus spreekt in het volle besef, dat Gods Adem hem in leven houdt.

En hoe reageren de aanwezigen? Ik denk dat zij begrijpen, dat zij beamen, dat ook zij zich realiseren deel uit te maken van deze boodschap, dat de Adem Gods ook in hen ademt. *Zij beamen, getuigen, en staan blij verrast vanwege de woorden van genade die uit zijn mond komen.* Zij verstaan, op die dag, op dat uur, hun zending: naar de armen, ja naar de armen. Daar alleen om, om die solidariteit is het te doen.

Deze tekst is niet bedoeld om Jezus op te hemelen. Het unieke van Jezus behoeft geen verdere uitleg. Hij is de uitleg. Om ons op te hemelen.

Lucas beschrijft dat Jezus de Godgegeven orde van zaken op het oog heeft: het rijk van God. De normale orde, die gewoon is en geaccepteerd, is hard en weerbarstig. Wij kennen ze maar al te goed: Het recht van de sterksten, het gelijk van de hebbers en de paupers, de doorslaggevende wetten van het economisch systeem, tot en met de regels voor geen kinderpardon, regels zijn regels.

Toch komt de orde van het rijk Gods niet ineens en wonderbaarlijk uit de hemel vallen. Wie de boodschap van Jezus ter harte neemt, moet *leren* -dat is een soort leergang, dat kost tijd, levenslang-, moet leren zijn/haar plek in het verhaal te ontdekken en vandaaruit, vanuit die eigen plek, de geheel nieuwe stand van zaken verwerklijken. Maar dat zal alleen mogelijk zijn, als de bedrukte broeders en zusters 'gezien' worden. Daar met wie gebukt gaan, in relatie met hen alleen is die nieuwe orde te realiseren. Van die gebukten zullen we moeten leren ons leven te herschikken.

Jezus is de actualisering en daagt uit tot verstaan, tot weergeven en doorgeven. Hij lachte, ongetwijfeld, als blijde boodschapper, want als insider had hij door, dat de boodschap van de Schrift rekent met andere maten, andere normen volgt, afstanden anders inschat, de liefde ontdoet van egoïsme, de werkelijkheid herschikt. De wereld omgekeerd. Blijde boodschap: er valt zoveel te lachen in dit gebeuren. Wij horen deze boodschap, vandaag, met onze geschiedenis en deze woorden worden 'in onze oren het gebeuren' en met onze handen, en we breken en we delen.